

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 4. An, Præsidens Principalis alicujus Congregationis, non exemptæ
habeat immediatam jurisdictionem in Abbates, & Monachos, talis
Congregationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

ARTICVLVS IV.

*An Præsidentis principalis alicujus
Congregationis non Exemptæ, habeat im-
mediatam jurisdictionem in Abbates
& Monachos talis Congrega-
tionis.*

Multi-Regulares etiam exempti,
hactenus in illa persuasione fue-
runt, quod Præsidentis Congregationis,
sit illorū legitimus superior, eandemq;
in illos & suos Abbates potestatem ha-
beat, quam habent in se proprii & im-
mediati Superiores. Quare si quid gra-
vaminis ab iisdem patiantur, mox ad
eundem, etiam extra annale Capitu-
lum appellare solent. Unde de officio
& potestate Præsidentis, quæ, qualis, quan-
taq; sit, paucis disquirendum est.

Præsidentis nomen & officium prin-
cipaliter explicatur in *cap. in singulis de
stat.*

stat. Monach. ubi postquam Pontifex Innocent. 3. in Concil. Generali Lateranensi decrevisset, quod *in singulis regnis & Provincijs (salvo jure Diocesano- rum Pontificum) fiat de triennio in triennium commune Capitulum Abbatum & Priorum Abbates non habentium, ad quod universi Canonici impedimentum non habentes, in uno ex Monasterijs conveniant: non multo post subjungit, quod in eodem Capitulo debeant eligi quatuor Praesides qui praesint Capitulo universo, ita tamen quod nullus eorum ex hoc sibi auctoritatem Praelationis assumat, ita ut, cum expedierit, non possit provida deliberatione mutari.*

Ex quibus patet. Primo, quod juxta mentem Pontificis, & Concilij Generalis, tali triennali Capitulo non unus, sed quatuor Praesidere debeant.

Secundo, Quod tales singulis triennijs possint provida deliberatione mutari, & ideo: E s Ter-

Tertio, Nullus sibi debeat auctoritatem Prælationis assumere, cum officium tale non sit perpetuum, & non solum mutabile, sed etiam cessante & absoluto Capitulo exspirans. Huncq; ordinem Præsidentium in initio suæ erectionis etiam observavit Congregatio & Unio Bursfeldensis. Anno enim 1417. Constantiæ Petri domus Provincia Moguntia & Diœcesis Bambergensis, Capitulo præfederunt, Ludovicus Trenorchiensis, Diœcesis Cabilonensis, Thomas Eboracensis, Sifridus Elwagensis, uterq; Augustanæ Diœcesis, & Joannes S. Georgij Constantiensis Diœcesis Abbates. Anno 1418. Capitulo Moguntia celebrato, præfederunt Reverendissimi DD. Abbates, Fuldensis, Campidonensis, S. Udalrici Augustæ & in Reinartzborn. Anno 1420. Capitulo Fuldæ celebrato, præfederunt DD. Lambertus Mon.

tis Monachorum prope Bambergam,
 Fridericus Hirsaugiensis, & Henricus
 S. Gotthardi Monasteriorum Abba-
 tes. Anno 1451. Capitulum servatum
 est Herbipoli ad S. Stephanum, præsi-
 dente Eminentissimo Presbytero Car-
 dinale S. Petri D. Nicolao de Chusa,
 cum alijs adhuc quatuor Abbatibus
 simul præsidentibus. Ex illisq; patet,
 quod in principio Congregationis
 quotannis, aut biennijs, sit servatum
 Capitulum, propter hoc annale dictū,
 in quo semper sunt mutati præsides, id-
 que tam ex ordinatione Concilij Ge-
 neralis Lateranensis, quam vigore al-
 terius concessionis Apostolicæ Pij II.
 in Bulla *Regis Pacifici* *cujus ineffabili pro-*
videntia, Congregationi Bursfeldensi
 Concessæ. Ubi inter cætera Pontifex;
Nos pium meritoriumq; vestrum pro hu-
jusmodi Religionis augmento amplecten-
tes affectum, & sanctum puritatis Zelum

in Domino commendantes &c. authoritate Apostolica confirmamus, ratificamus, & approbamus, & presentis scripti Patrocinio communimus, quodq; vos in uniformitate observantia coadunati, Capitulum annale hujusmodi, singulis annis legitimo cessante impedimento, juxta modum & formam, tam per Apostolicae sedis, quam Concilij Legatos, ut praemittitur vobis traditam, citra exemptionem à Capitulo Provinciali, seu ordinaria visitatione, seu cujuscumq; jurisdictionis praedictum celebrare, inibi q; quae reformationis & observantiae Regularis sunt, tractare, statueres, definire possitis. Quare statuta antiqua Unionis Bursfeldensis, licet Abbatis Bursfeldensis tanquam perpetui (quo jure nescio) Praesidis, & quomodo is eligi debeat, mentionem faciant, nihil tamen speciale circa officium illius statuunt, nisi quod dictum Abbatem, si canonicè electus fuerit omnes Abba-
tes,

res, Præpositi, Rectores, Priores, alijq;
Capitulo subjecti, pro suo principali
Præsidente agnoscere debeant, & is
possit constituere locū & tempus pro-
ximi Capituli annalis; an autem præ-
ter hoc aliquam majorem habeat au-
thoritatem, quam non habent alij Com-
præsides, nequaquam determinatur,
& si aliqua sit, non nisi ex privilegio
Pontificio, in quo expresse juri Cano-
nico & *capiti in singulis* derogatur, ha-
beri possit. Certe dicta statuta in cap.
de Capitulo annali, omnem potesta-
tem relinquunt Definitoribus & Com-
præsidentibus, tam durante Capitulo,
quam extra illud, idquè conformiter
sacris Canonibus. Quamvis consuetu-
do, quod à Præsidente appropinquan-
te Capitulo annalis tempore, juxta de-
cretum præcedentis Capituli, prævie
Abbatibus avisentur & citentur, ac in
causis arduis tempore intermedio oc-

currentibus, si usque ad instans Capitulum differri nequeant, ipse Præsidentis cum Diffinitoribus & Compræsidentibus, quod justum est, per majora decidere possit, improbari nequeat, nec sacris Canonibus contraria sit: ita tamen quod in proximo Capitulo de super Relatio fiat, & Præsidentis principalis se solo, sine consensu & placito Diffinitorum & Compræsidentium nihil statuere valeat.

Igitur potestas Præsidentum jam dictorum, sive Præsidentis principalis, & Compræsidentum ac Diffinitorum, in loco quatuor Præsidentum, ex ordinatione Pontificia in *cap. in singulis* subintrantium, ex dicto capite seclusis specialibus privilegijs Apostolicis, in eo consistit.

Primo, ut coram ipsis Capitulum celebretur, in eoquè diligens tractatus de reformatione ordinis & observantia Regulari habeatur. Et quod quatuor

tuor illis approbantibus, statutum fuerit, inviolabiliter, omni excusatione, contradictione & appellatione remotis, observetur.

Secundo. Ut dicti Præsides provideant, ubi sequenti termino debeat Capitulum celebrari.

Tertio. Ut in eodem Capitulo ordinentur Religiosæ, ac circumspectæ personæ, quæ singulas Abbatias, ejusdem Regni seu Provinciæ, non solum Monachorum, sed etiam Monialium secundum formam sibi præscriptam, *vice nostra* (verba sunt summi Pontificis) *studeant visitare, corrigentes & reformantes, qua correctionis & reformationis officio viderint indigere* &c. de quibus articulo sequenti. Quare ut bene observat *Tambur. de jure Abbat. tom. 3. disput. 1. quæst. 3. num. 24. & 25. Definitores & Compræsides, non solum Consultivum, sed etiam definitivum votum habent,*

112 C A P I T U L O J U D I C I A L I S

habent, ut ipsa nominis Etymologia importat, & ea propter Abbas sive Præsidentis Generalis, nullam causam, quæ per constitutiones, sive ex consuetudinè, cum Consilio expedienda sit, iudicio suo absquè ipsorum Definitorum consensu collegialiter, & simul habito, definire potest. Unde primaria & principalis potestas Præsidentis est in præsidendo Capitulo, non sua, sed Definitorum & Compræsidentium simul collegialiter existentium, in anteriori Capitulo præfinitorum authoritate, Quare is potestatem non habet, pro suo libitu, vel tempus, vel locum, pro Capitulo proximo collegialiter indicta mutandi, vel decreta facta everrendi, Visitatores in Capitulo ordinaros deponendi, & alios extra Capitulum nominandi; cum hæc omnia Pontifex in Concil. Generali fieri velit. Ordinuntur, inquit, in eodem Capitulo, circumspecta persona qua visitent Monaste-

ria &c. in Capitulo inquit & non extra illud, ab aliquo in particulari. Quod si Præfidentale quid præsumat, talis Visitatorum nominatio, & constitutio: tanquam SS. Canonibus & constitutioni Concilij Generalis repugnans, est ipso jure nulla, & taliter constituti Visitatores, nullam acquirunt ad visitandum jurisdictionem, & quæ agunt & ordinant, vitio nullitatis laborant. Maxime cum Visitatores in Capitulo triennali vel annali nominati aut ordinati, suam potestatem non à Concilio Generali, sed à summo Pontifice accipiant, ut innuitur in istis verbis: *Vice nostra studeant visitare &c.* ac ita sint quo ad hoc delegati summi Pontificis, nullius nec Præfidentis, vel Diffinitorum Jurisdictioni, quantum ad sui amotionem vel aliorum, extra Capitulum constitutionem, subjecti. Gravissima proinde SS. Canonum ignorantia laborant, qui asserere audent, quod: Pri-

Primo, Præsidentis principalis, sit omnium Abbatum & Religiosorum, Congregationi subsectorum & unitorum Legitimus Superior, possitq; Abbatibus vel Monachis, sine suorum Abbatum placito & consensu, solus extra Capitulum aliquid mandare; imo quod potestatem & Jurisdictionem habeat, omnes personas Congregationis sive Visitatores, sive Abbates, sive alij professi fuerint, puniendi, & circa illos disponendi, fratrem in quocunque Monasterio corrigendi, in custodiam recludendi, & à casibus reservatis absolvendi; cum ex superioribus & SS. Canonibus constet, solum Abbatem esse ordinarium suorum Monachorum, & eorum correctionem primo loco ad Abbatem spectare; nec major confusio in disciplina Regulari & ordine hierarchico induci possit, quam si Præsidentis principalis, Visitatores & proprij

prij Monachorum Abbates, omnes in-
solidum potestatem & Jurisdictionem
habeant, se solis alijs irrequisitis, corri-
gendi, puniendi, incarcerandi &c.

Secundo, errant & graviter halluci-
nantur, qui asserunt; quod Præsidents
se solo habeat potestatem indicendi
Annale Capitulum, & pœnas per Ec-
clesiasticas ad hoc compellendi.

Tertio, Quod ejus definitionibus,
decretis & ordinationibus, omnes pa-
rere teneantur.

Quarto. Quod ipse Visitatores or-
dinet & approbet.

Quinto. Quod Abbatum Jura-
menta & Resignationes ipse suscipi-
at, & si Abbas amovendus & admi-
nistratores subrogandus sit, id illius au-
thoritate fieri debeat.

Sexto. Quod ad ipsum per visitato-
res, omnia Congregationis negotia re-
ferri debeant, ad illorumquè expedi-
tionem,

116 CAUTIO JUDICIALIS

tionem, ipse aliorum vicinorum Abbatum consilio uti, & extra Capitulum dum nullum subest periculum, decidere possit.

Hæc enim omnia menti Pontificis & constitutioni Concilij Generalis Lateranensis diametraliter repugnant, uti textum inspicienti clarum est. Sed & Bulla Regis pacifici, *cujus inscrutabili providentia* Congregationi Bursfeldensi concessa, nō aliud ordinat, quam quod dicta Congregatio, unum corpus & Capitulum præsentet, ad Instar fratrum de Observantia Congregationis S. Justinæ Paduanensis, sub S. Benedicti Regula degentium. Et idem Pius II. tam in jam allegata, quam in alia ad Episcopum Eistettensem Anno 1461 data, quæ incipit. *Inter cætera nostri cordis arcana*, nullius Præsidis principalis faciat mentionem, sed Abbatum &c. nam mox in principio. *Sane* ait,

ait, pro parte dilectorum filiorum Abbatum, & reformatorum trium reformationum, videlicet Bursfeldensis &c. & paulò infra: ipsiq; Abbates & reformatores &c. utiq; innuere volens, quod conformiter constitutioni Concilij Lateranensis, supradictæ facultates & jurisdictiones, non penes unum Præsidentem etiam principalem, sed quatuor Præsides, durante Capitulo esse debeant, qui tamen ea propter nullam sibi authoritatē prælationis assumere possint. Quod etiam confirmatur ex jure Canonico, in quo similis Præsidis principalis nulla fit mentio, nisi in supra allegato cap. in singulis, & cap. Ne Religiosi x. 24. de Regul. ubi Pontifex statuimus inquit, ut Præsidentes Capitulis celebrandis secundum statutum Concilij Generalis, seu Patres Abbates seu Priores, fugitivos suos & ejectos de ordine suo requirant annuatim. Si enim Abbas
Gene-

Generalis, qui est tanquam proprius Episcopus totius Religionis, immediate sub Summo Pontifice constitutus, teste *Tamb. de jure Abbat. tom. 3. Diss. 3. Quest. 1. num. 5.* tantam potestatem qualis supra allegata est, non habeat; sed à majori parte Capituli in similibus dependeat: quomodo illam Præfidentis etiam principalis, Ordinario subjectus, prætereundere poterit? Et quis credat Abbates, maximè exemptos, inter quos plures sunt Imperij Principes & Abbates Imperiales, nulli nisi Summo Pontifici subjecti, fuisse tam imprudentes, ut cum sua Monasteria Congregationi unirent, voluerint se omnesque suos Regulares, alicui Præfidenti principali, alterius Monasterij Abbati v. g. Bursfeldensi, jam sub potestate acatholicorum existenti tanquam suo legitimo superiori & ordinario subicere? Certe antiqua, hucusque observata
 statuta

statuta Unionis & Congregationis Bursfeldensis, nullam majorem potestatem, dant Præsidi Principali, quam concedit Concilium Generale Lateranense: unde ergo aliam & majorem potestatem sibi arrogare poterit? Nisi ergo per nova indulta & privilegia Pontificia, in quibus Pontifex ex certa scientia, derogavit constitutioni Concilij Lateranensis probetur, quod Præsidi principali, tales jurisdictiones competant; debent omnia manere in ordinationibus dicti Concilij, nec possunt Abbates etiam in Capitulo annali vel triennali congregati, quidquam sine expresso consensu Pontificis contra statuere.

ARTI.